

ברוך אתה ה' כו' להדליק נר חנוכה.

הנה ידוע, שעיקר עבודת האדם בתפלה ובתורה ובמצות להתלהב נפשו ולבו לה' באהבה ותשוקה נפלאה על ידי התבוננות בגדלות ה' בהעמקת הדעת, אז תתלהב נפשו לה' בעריבות מתיקות ידידות כו'.

וכמו שידוע בענין שמחה של מצוה, שהעיקר לעשות כל מצוה ומצוה באהבה ותשוקה גדולה ובהתלהבות עצומה. וזהו פירוש הברכה ברוך אתה ה' וכו' להדליק וכו', שאנו מברכים ומשבחים לה' אשר בחר בנו לעם סגולתו לעשות מצותיו בהדלקה ובהתלהבות עצומה כשלהבת העולה מאליה. אמנם לפעמים, כאשר נתטמטם לבו ושכלו של אדם אשר אי אפשר לו לעשות המצוה בהתלהבות ותשוקה, בשביל זה לא ימנע חס ושלום מלעשות המצוה אלא יעשה המצוה בהנחה, גם בלי התלהבות. ע

וזה פירוש ספרי אשר מובא ברש"י בפרשת ואתחנן על פסוק "ושמתם את דברי", וזה לשונו: "אף לאחר שתגלו היו מצויינים במצוות - הניחו תפילין, עשו מזוזות, כדי שלא יהיה לכם חדשים כשתחזרו וכו'". פירוש, שתעשו את המצוות אף בשעת הנחה, כשלא יהיה לכם מוחין דגדלות לעשות בהתלהבות ובהדלקה כו', אף על פי כן תעשו את המצות.

וזה הניח"ו תפילין - פירוש, אף בשעת הנחה תקיימו המצות תפילין ומזוזות כו'. כדי שלא יהיה לכם חדשים וכו', פירוש - כי תהיו מורגלים במדות, ולכן לא יהיה לכם חדשים אחר כך: ובזה מובן הפלוגתא שבין שני מאן דאמרי ([שבת כב ע"ב](#)) חד אמר הדלקה עושה מצוה וחד אמר הנחה עושה מצוה.

ובאמת אלו ואלו דברי אלהים חיים מר אמר חדא כו' ולא פליגא. כי מאן דאמר הדלקה עושה מצוה, פירוש שלכתחלה צריך האדם לעשות המצוה בהדלקה ובהתלהבות בתשוקה נפלאה. ומר אמר הנחה עושה מצוה - פירוש, לפעמים כאשר נופל ממדרגתו ואין לו מוחין דגדלות, לא ימנע מלעשות המצוה חס ושלום, אלא יעשה בהנחה - פירוש, גם בלי התלהבות.

וזה כונת חכמינו ז"ל, "מאן דאמר הדלקה עושה מצוה סבר כבתה זקוק לה", פירוש - כי לכתחלה כאשר האדם שאין לו התלהבות צריך לייגע מוחו ושכלו להתבונן בגדלת הבורא, ברוך הוא, ועל ידי זה תתלהב נפשו לד' ויעשה המצוה בהדלקה ובהתלהבות.

ומאן דאמר "הנחה עושה מצוה סבר כבתה אינו זקוק", פירוש - כאשר נופל ממדרגתו ואי אפשר לו בשום אופן לעשות בהתלהבות ובהדלקה - אינו זקוק לה.

פירוש, בשביל זה לא ימנע את עצמו מלעשות המצוה, חס ושלום, אלא יעשה בהנחה בלי התלהבות'.